

Brüssel, 16. september 2020
(OR. en)

10729/20

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2018/0216(COD)
2018/0217(COD)
2018/0218(COD)

AGRI 263
AGRILEG 96
AGRIFIN 70
AGRISTR 65
AGRIORG 61
CODEC 790
CADREFIN 230

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Nõukogu

Komisjoni dok nr: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Teema: 2020. aasta järgse ÜPP reformi pakett

a) Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013

b) Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013

c) Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks

– Ülevaade ÜPP reformi olukorrast ja arvamuste vahetus

Delegatsioonidele edastatakse lisas põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 21. septembri 2020. aasta istungiks eesistujariigi märkus, milles antakse ülevaade ühise põllumajanduspoliitika reformi paketi olukorrast ja ministrite arvamuste vahetuse elementidest, samuti esitatakse kolm küsimust mõttevahetuse suunamiseks.

Ühise põllumajanduspoliitika reformi suhtes kohaldatava üldise lähenemisviisi ettevalmistamise osana esitatakse allpool ülevaade aruteludest, mis on kavas pidada nõukogu 21. septembri 2020. aasta istungil, ning ülevaade olukorrast muudes küsimustes, mis tuleb lisada üldisesse lähenemisviisi oktoobris.

ÜPP reformi olukord

Põllumajandustoodete ühise turukorralduse määrus

Eesistujariik esitab muutmismääruse põllumajanduse erikomiteele, eesmärgiga saavutada oktoobris kokkulepe üldise lähenemisviisi suhtes. Eesistujariik leiab, et muutmismäärus jääb suures osas samaks, ning teeb tööd selle viimistlemiseks põllumajanduse erikomitees.

Horisontaalne määrus

Eesistujariik jätkab tööd asjaomases nõukogu töörühmas, eesmärgiga viia töö üldise lähenemisviisi väljatöötamiseks lõpule oktoobris.

ÜPP strateegiakavade määrus

Kuigi ÜPP strateegiakavade määrus jääb suures osas samaks, on olulisi küsimusi, mida tuleb täiendavalt arutada.

Nõukogu 21. septembri 2020. aasta istungit ettevalmistav arutelu

Keskkonnahoidlikkus

Liikmesriigid on korduvalt kinnitanud, et soovivad suurendada ÜPP keskkonna- ja kliimaalast panust. Suuremate keskkonna- ja kliimaambitsioonide saavutamiseks tuleb vastavalt välja töötada nn keskkonnahoidlik struktuur.

1. **Ökokavad.** Eesistujariik peab tugevaid ökokavasid ÜPP keskkonna- ja kliimaambitsioonide suurendamise peamiseks vahendiks. Eesistujariik on esitanud oma ettepanekud, mis hõlmavad kohustuslikke ökokavasid liikmesriikidele ja mille kohaselt suunatakse ökokavadele minimaalne osa otsetoetuste eraldiste eelarvest. Mitu liikmesriiki on rõhutanud, et ökokavade kasutuselevõttu on keeruline prognoosida ja et kasutamata jäänud ökokavade vahendite kaotust tuleks vältida. Eesistujariik on neid muresid arvesse võtnud ja esitanud kahetasandilise lähenemisviisi miinimumeelarve kehtestamiseks koos esialgse testperioodiga, mille jaoks pakutakse välja mehhanism vahendite kaotuse vältimiseks, tingimusel, et kõik võimalused asjaomaste rahaliste vahendite kasutamiseks kliima- ja keskkonnakavade jaoks on ammendatud. Eesistujariik on avatud liikmesriikide ja komisjoni ideedele kasutamata vahendite küsimuse kohta ning jääb ootama asjakohaseid märkusi septembris toimuval nõukogu istungil.
2. **Tingimuslikkus.** Soovitud parema keskkonnatoime saavutamiseks peab eesistujariik vajalikuks ambitsioonikat tingimuslikkuse süsteemi. Seetõttu tuleks kõigi põllumajandustootjate suhtes kohaldada tingimuslikkust. Tarbetu halduskoormuse vältimiseks pakutakse väikestele põllumajandusettevõtetele lihtsustusi, mille kohaselt võetakse liikmesriikides maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi (GAEC) standardite kehtestamisel arvesse põllumajandusettevõtte suurust, millega kaasneb võimalus kasutada lihtsustatud kontrollisüsteemi ja võimalus teatavatel juhtudel halduskaristusi mitte kohaldada.

Seoses GAEC standardiga nr 9 tegi eesistujariik ettepaneku kehtestada kogu ELis ühtne **tootmisega seotud / tootmisega mitteseotud maa-alade ja objektide ühtne minimaalne osakaal**. Eesistujariigi arvates peab sellise minimaalse osakaalu kindlaksmääramisel võtma arvesse ühelt poolt kõrgemaid keskkonna- ja kliimaalaseid eesmärke ning teiselt poolt liikmesriikide erinevat olukorda. Sellest tulenevalt tegi eesistujariik ettepaneku suurendada minimaalset protsendimäära 5 %-lt (nagu on praeguses keskkonnasäästlikumaks muutmise meetmes) **[x] %-le põllumaast** ([x] %, mis vastab ELi tasandil kokkulepitavale protsendile). Nagu paljud liikmesriigid tungivalt nõudsid, peaks olema võimalik **arvestada** minimaalsest osakaalust **maha teatavad tootmisega seotud** kasutusviisid. Vahekultuuride jaoks nähakse ette kaalutegur 0.3. Nende liikmesriikide puhul, kes soovivad minimaalsest osakaalust maha arvata üksnes tootmisega mitteseotud maa-alasid ja objekte, teeb eesistujariik ettepaneku kehtestada miinimummääraks **3 %**. Eesistujariik leiab, et muud maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuded ning kohustuslikud majandamisnõuded peaksid üldjoontes jääma selliseks, nagu eesistujariik Horvaatia need koostas.

3. **Keskkonna- ja kliimasätte teises sambas.** Eesistujariik teeb ettepaneku säilitada Horvaatia eesistumise ajal koostatud kompromisstekst selles osas, mis käsitleb artikli 66 kohaseid looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tingitud piirangutega alade toetusi. Selliseid toetusi võetaks seega arvesse miinimummäära 30 % puhul EAFRD koguosalusest, mis reserveeritakse sekkumistele, mis on suunatud konkreetsete keskkonna- ja kliimaalaste eesmärkide saavutamisele.

Uus rakendamismudel

Uus rakendamismudel on tulevase tulemuspõhise ÜPP keskne osa. See sisaldab mitmeid erisätteid, mille eesmärk on loobuda varasemast vastavuspõhisest süsteemist, näiteks sätteid, mis käsitlevad sekkumiste ühikussummade kindlaksmääramist, tulemuslikkuse kontrollimist ja heakskiitmist ning näitajaid.

Eelmiste eesistujariikide tehtud edusammudele tuginedes arutas eesistujariik Saksamaa seda olulist teemat intensiivselt horisontaalsete põllumajandusküsimuste töörühma koosolekutel. Lisaks käsitles põllumajanduse erikomitee näitajate tulevase ülesehituse küsimust.

Ühine eesmärk on, et uue rakendamismudeli rakendamine peaks olema liikmesriikidele teostatav. Samal ajal vajab Euroopa Komisjon piisavat alust plaani läbivaatamiseks ning tugevat alust tulemuslikkuse läbivaatamise jaoks. Mõnda elementi on vaja ühise lahenduse leidmiseks veel arutada.

1. **Liikmesriikide strateegiakavade heakskiitmine.** Paljud liikmesriigid väljendasid sügavat muret ja kahtlusi, kas komisjoni kasutatav liikmesriikide strateegiakavade heakskiitmise protsess on vajalikul määral õiguskindel. Seetõttu lisas eesistujariik ÜPP strateegiakavade määruse artiklisse 106 vastava õigusliku selgituse. Muudatuse eesmärk on selgitada, et komisjoni teostatav ÜPP strateegiakavade hindamine põhineb eranditult õigusaktidel, mis on liikmesriikidele õiguslikult siduvad.
2. **Näitajad.** Näitajate süsteem peab olema selge ja rakendatav selle tõendamiseks, et ÜPP saavutab tõepoolest oma eesmärgid. Samal ajal vajab komisjon piisavalt teavet ja andmeid, et viia läbi tulemuslikkuse läbivaatamine ja seirata ÜPP rakendamist. Selleks et käsitleda ÜPP panust teatavatesse keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse, võiksid eraldi näitajad poliitika mõju paremini kajastada. Sellest tulenevalt tegi eesistujariik ettepaneku võtta uuesti kasutusele eraldi näitajad, mis hõlmavad ÜPP panust õhukvaliteeti, veekvaliteeti ja säästvasse veekasutusse. Eesistujariigi eesmärk on viia näitajatega seotud töö lõpule horisontaalsete põllumajandusküsimuste töörühmas.

3. **Ühikuummad.** Liikmesriigid on korduvalt palunud pragmaatilist lähenemisviisi ühikuummade kindlaksmääramiseks, eelkõige väga diferentseeritud sekkumiste, nt väga sihipäraste II samba keskkonnameetmete kavandamisel. Sellega seoses rõhutati, et sekkumistasandi soovituslikud rahaeraldised ning ühikuummade ja väljundite kavandamine on omavahel liiga jäigalt seotud. Seetõttu tegi eesistujariik ettepaneku loobuda esialgsest lähenemisviisist, mille kohaselt kasutatakse sekkumiseks kasutatavate rahaliste vahendite kindlaksmääramiseks puhtalt matemaatilist meetodit. Eesistujariigi ettepanekud on seega toonud veelgi selgemalt välja selle, et rahaeraldised on soovituslikud, ja andnud liikmesriikidele nende kavandamisel suurema paindlikkuse. Samuti on lisatud keskmiste ühikuummade ja koondväljundite mõiste. See on eriti oluline selliste väga diferentseeritud sekkumiste kavandamisel nagu ökokavad, II samba teatavad keskkonnavalased sekkumised ning toetused looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tingitud piirangutega aladele. Üldiselt lihtsustab see lähenemisviis oluliselt sekkumiste kirjeldamist. Eesistujariigi eesmärk on viia ühikuummade ja iga-aastaste tulemusaruannetega seotud töö lõpule horisontaalsete põllumajandusküsimuste töörühmas.

Otsetoetused

1. **Piiramine ja toetuste järkjärguline vähendamine.** Tuginedes Euroopa Ülemkogu järeldustele mitmeaastase finantsraamistiku kohta, on eesistujariik kohandanud õigusakti sõnastust, märkides, et piiramine peaks olema liikmesriikide jaoks vabatahtlik. Järgides komisjoni algse ettepaneku mõtet, on komisjon kehtestanud ka vabatahtliku mehhanismi otsetoetuste vähendamiseks alla 100 000 EUR ning vabatahtliku piiramise suurematele toetusesaajatele, kes ületavad seda piirmäära, mis annaks liikmesriikidele maksimaalse paindlikkuse.
2. **Muud otsetoetustega seotud küsimused.** Eelmised eesistujariigid on muude otsetoetuste valdkonnas teinud märkimisväärsed edusamme. Seega on eesistujariik arvamusel, et Horvaatia eesistumise ajal vastu võetud õigusakte võiks toetada valdav enamus liikmesriike.

Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 21. septembri 2020. aasta istungil toimuva mõttevahetuse struktureerimiseks palub eesistujariik ministritel **vahetada arvamusi järgmiste küsimuste kohta, mille jaoks on vaja poliitilisi suuniseid:**

1. Liikmesriigid on pärast reformiettepanekute esitamist põhimõtteliselt toetanud tulevase ÜPP kõrgemaid keskkonnavalaseid eesmärke. Selle kohustuse muutmiseks konkreetseks poliitikameetmeks on eesistujariik esitanud sõnastusettepanekud, mis hõlmavad minimaalset eelarveeraldust ökokavadele, sätteid ökokavade kulutamata vahendite kaotamise vältimiseks, kahetasandilist lähenemisviisi tootmisega mitteseotud maa-aladele ja teatavatele tootmisega seotud maa-aladele (GAEC 9), põllumajanduse keskkonnametmetele eraldatud vahendite lahushoidmist II sambas ning väiksematele põllumajandusettevõtetele sobivat tingimuslikkuse kava.

1.

Kas olete nõus eesistujariigi lähenemisviisiga tulevase ÜPP keskkonnahoidlikkuse saavutamiseks?

Millised ÜPP elemendid oleksid Teie arvates kõige asjakohasemad, et muuta tulevase ÜPP keskkonna- ja kliimaalased eesmärgid tõhusaks ja usaldusväärseks?

2. Otsetoetused on jätkuvalt peamine vahend sihipärase toetuse andmiseks, et võimaldada põllumajandustootjatel pakkuda kvaliteetset toitu, ühiskondlikke ja keskkonnateenuseid ning tagada ELi põllumajandusele vajalik sotsiaal-majanduslik stabiilsus ja pikaajalised perspektiivid.

Eesistujariik on eelmiste eesistujariikide edusammudele tuginedes teinud ettepanekuid tulevase otsetoetuste süsteemi struktuuri kohta, sealhulgas põhilise sissetulekutoetuse kohta jätkusuutlikkuseks, täiendava sissetulekutoetuse kohta noortele põllumajandustootjatele ning täiendava ümberjaotava sissetulekutoetuse kohta jätkusuutlikkuseks.

Mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevatele Euroopa Ülemkogu järeldustele tuginedes on eesistujariik teinud ka ettepaneku võtta kasutusele otsetoetuste piiramise vabatahtlik mehhanism, sealhulgas sätted, mille kohaselt liikmesriigid peaksid kohaldama suurtele toetusesaajatele täiendavaid otsetoetuste vähendamisi, tagades samas ulatusliku paindlikkuse neile liikmesriikidele, kes otsustavad seda teha.

2.

Kas nõustute eesistujariigi ettepanekutega võimaldada liikmesriikidel paindlikult kasutada otsetoetuste suunamise võimalusi?

Kas Teie arvates on vaja täiendavaid suunavaid sätteid, et saavutada otsetoetuste süsteemi ühetaolisem kohaldamine kogu ELis?

3. Uus rakendamismudel on tulevase ÜPP keskne element, mis aitab suurendada ÜPP tõhusust selle eesmärkide saavutamisel ning parandada ÜPP aruandekohustust üldsuse ees. Kuna uus rakendamismudel oleks varasema vastavuspõhise süsteemiga võrreldes täiesti uus juhtimis- ja haldusalane lähenemisviis, on mitu eesistujariiki teinud suuri jõupingutusi, et muuta see toimivaks ja teostatavaks mitte ainult põllumajandustootjate, vaid ka riigiasutuste ja komisjoni jaoks.

Põllumajanduse erikomitee 14. septembri 2020. aasta koosolekul teavitas eesistujariik nõukogu käimasolevast, uue rakendamismudeli edasiseks täiustamiseks tehtavast tööst.

3.

Millised sätted on Teie arvates kõige olulisemad, et saavutada tasakaal parematele tulemustele keskendumise ja halduskorra lihtsustamise vajaduse vahel?

Milliseid elemente soovitaksite selle tasakaalu parandamiseks tugevdada?